

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

Р І Ш Е Н Н Я

Щодо проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 16 вересня 2019 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні проект Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року), поданий Кабінетом Міністрів України, та пропозиції органів державної і судової влади щодо потреб фінансового забезпечення у 2020 році.

Розглядаючи надані пропозиції до проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік Комітет виходить з такого.

Конституцією України встановлено, що конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга статті 22).

Відповідно до частини першої статті 130 Конституції України держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів.

Пунктами 7 та 8 частини п'ятої, частиною сьомою статті 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) визначено, що незалежність судді забезпечується окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом і належним матеріальним та соціальним забезпеченням судді. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу визначених Конституцією України та законом гарантій незалежності судді.

Відповідно до частини першої та другої статті 146 Закону держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів відповідно до Конституції України. Забезпечення функціонування судової влади передбачає: окреме визначення у Державному бюджеті України видатків на утримання судів не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення правосуддя відповідно до закону; законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування судів; гарантування достатнього рівня соціального забезпечення суддів.

Конституційний Суд України в абзаці сьомому підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу), абзаці четвертому підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 11 березня 2010 року № 7-рп/2010 (справа про фінансове забезпечення діяльності судів) зазначив, що закріплені Конституцією та законами України гарантії незалежності суддів як необхідні умови здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом мають бути реально забезпечені.

У своєму Рішенні від 24 червня 1999 року № 6-рп/99 (справа про фінансування судів) Конституційний Суд України звертає увагу на те, що однією з конституційних гарантій незалежності суддів є особливий порядок фінансування судів, а важливим механізмом їх забезпечення є встановлений частиною першою статті 130 Конституції України обов'язок держави забезпечувати фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. Централізований порядок фінансування судових органів з Державного бюджету України в обсягах, які мають забезпечувати належні економічні умови для повного і незалежного здійснення правосуддя, фінансування потреб судів має обмежити будь-який вплив на суд і спрямований на гарантування судової діяльності на основі принципів і приписів Конституції України (абзац третій пункту 2 мотивувальної частини Рішення).

Концептуально аналогічні правові позиції визначені також в Рішеннях Конституційного Суду України від 20 березня 2002 року 5-рп/2002 (справа щодо пільг, компенсацій і гарантій), від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання), від 18 червня 2007 року № 4-рп/2007 (справа про гарантії незалежності суддів), від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 (справа щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України), від 14 грудня 2011 року № 18-рп/2011 (щодо офіційного тлумачення поняття «щомісячне довічне грошове утримання», що міститься у підпункті «е» підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України).

Разом з тим в межах предметів відання Комітету звертаємо увагу на те, що пунктом 3 та 4 розділу «Прикінцеві положення» проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік пропонується зупинити на 2020 рік дію частини другої статті 18 Закону України «Про судову експертизу» щодо розміру посадових окладів судових експертів, а також установити, що норми частини п'ятої статті 23 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу», норми Закону України «Про пробацію» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України з урахуванням наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів.

Так, у Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян) визнавши окремі положення Закону України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» такими, що не відповідають Конституції України, Конституційний Суд України встановив, що зі змісту положень Конституції України та Бюджетного кодексу України вбачається, що закон про Державний бюджет

України як правовий акт має особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України – він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні потреби, тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України (абзаци четвертий, п'ятий та шостий пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

Така ж сама правова позиція визначена в Рішеннях Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 та від 30 листопада 2010 року № 22-рп/2010.

I. Беручи до уваги наведене, вважаємо за доцільне у розділі «Прикінцеві положення» проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік:

абзац другий пункту 3 виключити;

у пункті 4 слова «частини п'ятої статті 23 Закону України “Про Державну кримінально-виконавчу службу України” (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 30, ст. 409; 2017 р., № 2, ст. 25)» та слова «Закону України “Про пробацію” (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 13, ст. 93; 2017 р., № 7–8, ст. 50);» виключити.

II. Крім того, Комітет направляє наступні пропозиції, надіслані органами державної та судової влади до проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік:

1. Для Державної судової адміністрації України передбачити збільшення видатків загального фонду:

- за кодом 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» на 20 136 827,1 тис.грн, із яких: видатків споживання на 20 136 827,1 тис.грн, з них на оплату праці – на 15 254 432,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – на 14 863,7 тис.грн.

2. Для Верховного Суду передбачити збільшення видатків загального фонду:

- за кодом 0551010 «Здійснення правосуддя Верховним Судом» на 595 762,5 тис.грн, із яких: видатків споживання на 33 325,2 тис.грн, з них на оплату праці – на 28 220,7 тис.грн та видатків розвитку на 562 437,3 тис.грн.

3. Для Конституційного Суду України передбачити збільшення видатків загального фонду:

- за кодом 0801010 «Забезпечення конституційної юрисдикції в Україні» на 59 118,6 тис.грн, із яких: видатки споживання на 59 118,6 тис.грн, з них на оплату праці – на 41 969,3 тис.грн та на комунальні послуги та енергоносії – на 49,2 тис.грн.

4. Для Вищого антикорупційного суду передбачити збільшення видатків загального фонду державного бюджету за кодом 0850000 «Апарат Вищого антикорупційного суду» на 65 048,8 тис.грн по видатках споживання, з них на оплату праці – 53 318,7 тис.грн, у тому числі:

- за кодом 0851010 «Здійснення правосуддя Вищим антикорупційним судом» – на 44 790,7 тис.грн по видатках споживання, з них на оплату праці – 36 713,8 тис.грн;

- за кодом 0851020 «Здійснення правосуддя Апеляційною палатою Вишого антикорупційного суду» – на 20 258,1 тис.грн по видатках споживання, з них на оплату праці – 16 604,9 тис.грн.

5. Для Міністерства юстиції України передбачити збільшення видатків загального фонду на 4 016 480,6 тис.грн, із яких: видатків споживання на 3 571 480,6 тис.грн, з них на оплату праці – 2 293 026,7 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 9 300,0 тис.грн та видатків розвитку – 445 000,0 тис.грн, зокрема:

- за кодом 3601010 «Керівництво та управління у сфері юстиції» на 60 100,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 60 100,0 тис.грн, з них на оплату праці – 0,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 3 200,0 тис.грн та видатків розвитку – 0,0 тис.грн;

- за кодом 3601020 «Виконання покарань установами і органами Державної кримінально-виконавчої служби України» на 3 425 500,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 3 179 400,0 тис.грн, з них на оплату праці – 2 044 300,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 0,0 тис.грн та видатків розвитку – 246 100,0 тис.грн;

- за кодом 3601030 «Забезпечення діяльності органів пробації» на 171 200,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 160 500,0 тис.грн, з них на оплату праці – 110 300,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 6 100,0 тис.грн та видатків розвитку – 10 700,0 тис.грн;

- за кодом 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» на 177 000,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 0,0 тис.грн. та видатків розвитку – 177 000,0 тис.грн;

- за кодом 3603020 «Забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги» на 168 880,6 тис.грн, із яких: видатків споживання на 168 880,6 тис.грн, з них на оплату праці – 138 426,7 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 0,0 тис.грн та видатків розвитку – 0,0 тис.грн;

- за кодом 3609010 «Керівництво та управління у сфері архівної справи» на 2 000,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 2 000,0 тис.грн, з них на оплату праці – 0,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 0,0 тис.грн та видатків розвитку – 0,0 тис.грн;

- за кодом 3609020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері архівної справи та страхового фонду документації» на 800,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 200,0 тис.грн, з них на оплату праці – 0,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 0,0 тис.грн та видатків розвитку – 600,0 тис.грн;

- за кодом 3609030 «Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації» на 11 000,0 тис.грн, із яких: видатків споживання на 400,0 тис.грн, з них на оплату праці – 0,0 тис.грн, на комунальні послуги та енергоносії – 0,0 тис.грн та видатків розвитку – 10 600,0 тис.грн.

На підставі викладеного вище, відповідно до статті 156 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

Направити в Комітет Верховної Ради України з питань бюджету пропозиції Комітету до проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік (реєстр. № 2000 від 15 вересня 2019 року) з урахуванням наданих органами державної та судової влади розрахунків щодо потреб фінансового забезпечення у 2020 році.

Голова Комітету

І.В. ВЕНЕДІКТОВА